

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Reného Fischera a soudkyň Mgr. Halky Hovorkové a JUDr. Marty Tvrdkové ve věci

žalobce: **Events Bohemia s.r.o.**, IČO 47053640
sídlem Pomněnková 545, 252 43 Průhonice
zastoupený advokátem Mgr. Janem Vargou
sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7
zastoupený advokátem Mgr. Janem Burešem
sídlem Na Příkopě 859/22, 110 00 Praha 1

o 964 903,92 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobce proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 28. 2. 2022, č. j. 30 C 486/2020 - 120,

takto:

Usnesení soudu I. stupně se **potvrzuje**.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením nepřiznal soud I. stupně žalobci osvobození od soudních poplatků.
2. Takto rozhodl soud I. stupně o žádosti žalobce, kterou tento reagoval na vyměření soudního poplatku z podaného odvolání proti rozsudku soudu I. stupně ze dne 26. 10. 2021, č. j. 30 C 486/2020 – 72 (dále jen „rozsudek soudu I. stupně“), jímž byla jeho žaloba zamítnuta. Soudní poplatek byl vyměřen v částce 48 246 Kč. Žalobce tvrdil zhoršení své ekonomické situace, když v roce 2021 se zastavila obchodní činnost žalobce a jeho ztráta dosáhla 250 000 Kč. Žalobce tvrdil, že jakkoli na svých účtech eviduje kladné zůstatky (386,56 EUR; 492,78 EUR a 240 577,75 Kč), tyto jsou zálohami obchodních partnerů a klientů za stornovanou akci v roce 2020 a je povinen je vrátit, a to v celkové hodnotě 383 017 Kč. V případě úhrady již druhého soudního poplatku by nebyl schopen dále fungovat.
3. Při svém rozhodování vyšel soud I. stupně z žalobcem vyplněného prohlášení právnické osoby o majetkových poměrech a dalších rozhodných skutečnostech žadatele pro osvobození od soudních poplatků nebo ustanovení zástupce (dále jen „prohlášení“) a přiložených důkazů. Podle daných měl žalobce v roce 2018 vykázat příjmy 1 182 000 Kč, v roce 2019 523 000 Kč a v roce 2020 minus 291 942 Kč. Dále žalobce doložil shora tvrzené zůstatky na bankovních účtech a tvrdil, že má pohledávku za zemřelým Ing. Š. ve výši 34 574 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Martin Semrád

4. Soud I. stupně odkázal na § 138 odst. 1 o. s. ř. a principy, které ovládají institut osvobození od soudních poplatků, a uzavřel, že v případě žalobce nejsou naplněny podmínky pro přiznání osvobození. Především akcentoval, že sám žalobce tvrdí kladný zůstatek na bankovních účtech ve výši 262 000 Kč. Dále, že tvrzení žalobce o tom, že tyto prostředky musí vrátit třetím subjektům, jsou nejen nepodložená, ale nad uvedené by takováto skutečnost nepředstavovala sama o sobě důvod pro osvobození od soudních poplatků, když plnění ze závazkových právních vztahů nelze upřednostňovat před poplatkovou povinností. Nad to žalobce uvedl, že vlastní osobní automobil BMW X3, rok výroby 2018, který má hodnotu jistě v řádech statisíců. S tímto podstatným odůvodněním nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků.
5. Proti tomuto usnesení podal včasné odvolání žalobce. Namítl, že soud I. stupně nedostatečně zjistil všechny skutkové okolnosti případu, což vedlo k nesprávnému právnímu posouzení věci. Zdůraznil, že žalobce je incomingová cestovní kancelář specializovaná na pořádání mezinárodních festivalů pro zahraniční účastníky a na pořádání organizovaných pobytů zahraničním pěveckým souborům a orchestrům v ČR. Veškerá jeho činnost byla od března roku 2020 znemožněna krizovými opatřeními a následně pak dopady pandemie COVID 19. Roky 2020 a 2021 byly stěžejními co do propadu příjmů a tržby za rok 2020 činí pouze 9,7% roku 2019. Od 1. 4. 2020 neměl žalobce žádné příjmy. V obchodním segmentu, v kterém žalobce působí, se aktivity připravují s dlouhým předstihem a tudíž je možné nějaká aktiva očekávat až v přespříštím roce. Uzavřel, že úhrada již druhého soudního poplatku by pro něj znamenala zvážit, zda trvá na podaném odvolání a byla by mu tak z finančních důvodů odepírána spravedlnost. Navrhl, aby odvolací soud zrušil napadené usnesení a sám žalobci přiznal alespoň částečné osvobození od soudních poplatků.
6. Žalovaný se k odvolání žalobce nevyjádřil (k tomu srov. § 210 odst. 1 o. s. ř.).
7. Odvolací soud přezkoumal usnesení soudu I. stupně, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212 a § 212a odst. 5 a 6 o. s. ř.), aniž bylo třeba za tím účelem nařizovat jednání [§ 214 odst. 2 písm. c) o. s. ř.] a odvolání neshledal důvodným.
8. Odvolací soud doplnil zjištění učiněná soudem I. stupně v tom směru, že podle výpisu z obchodního rejstříku pro společnost žalobce je předmětem podnikání žalobce výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a provozování cestovní kanceláře; předmětem činnosti pak pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor. Podle výpisu z rejstříku živnostenského podnikání pak žalobce působí i v oboru činnosti zprostředkování obchodu a služeb, poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků, překladatelská a tlumočnická činnost, provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu.
9. Odvolací soud se zcela ztotožňuje s právní argumentací a posouzením soudu I. stupně. Akcentuje též, že pokud pak účastník žádá o osvobození od poplatkové povinnosti v celém rozsahu, musí takto jednoznačně tvrdit a prokázat existenci zvláště závažných důvodů ve smyslu ustanovení § 138 odst. 1 věta za středníkem o. s. ř. Platí, že nedostatek prostředků na účtu či v hotovosti zdaleka neznamená nárok na osvobození. Soud zkoumá celkové poměry navrhovatele, nikoliv pouze to, zda momentálně má či nemá k dispozici finanční prostředky, které by mohly sloužit k úhradě poplatku. Jen mimořádné případy, kdy se poplatník ocitne nezaviněně, a nikoliv například v důsledku svého nezodpovědného

podnikání či hospodaření, v celkově nepříznivé situaci, mohou vést k osvobození. V této souvislosti je odvolací soud zcela konformní s názorem Vrchního soudu v Praze, vyjádřeným v rozhodnutí ze dne 20. 10. 1999, pod sp. zn. 9 Cmo 630/99, tedy že: „... *nevyhody podnikatelského rizika nelze přenášet na stát formou osvobození od povinnosti platit soudní poplatky. Podnikatele nelze podrobit stejnému měřítku jako sociálně slabého občana nevládního žádný majetek většího rozsahu, jehož jediným příjmem je např. minimální plat nebo důchod. Poměry podnikatele by odůvodňovaly osvobození, či částečné osvobození od soudního poplatku v případě, kdyby se takový účastník dostal do tíživé finanční situace z důvodu tzv. vyšší moci či nepředvídatelných okolností, které nemají svůj původ v podnikání...*“.

10. Poplatkovou povinnost lze vůbec na stát přenášet opravdu jen výjimečně. K tomu srov. např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 1. 2007, čj. 12 Cmo 520/2006-34: „*Je povinností účastníka řízení zajistit si prostředky, aby mohl dosáhnout uspokojení svých nároků případně soudní cestou, jestliže jde o nároky dosud neprokázané. Nelze přenášet na stát tyto poplatkové povinnosti účastníka formou úlev z poplatkové povinnosti...*“.
11. Odvolací soud zdůrazňuje, že ve vztahu k poplatkové povinnosti má soud nejen povinnost zabránit vzniku majetkových překážek v přístupu účastníka k soudu, ale i povinnost chránit zájem státu na získání stanovených soudních poplatků od účastníků, kteří ze zákona mají jejich povinnost k placení. V této souvislosti poukazuje na závěry rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 9. 2004, č. j. 5 Cmo 405/2004 – 199: „*Je zcela nesprávný názor, že povinnost hradit vzniklý daňový nebo poplatkový závazek je jakkoliv závislá na majetkové situaci poplatníka. Opak je pravdou; má-li někdo podle zákona daňovou nebo poplatkovou povinnost, má ji, i když prostředky prokazatelně vůbec žádné nemá. Konec konců, necht' si na úhradu daní půjčí. To zcela platí i pro soudní poplatky. Poplatník má objektivní povinnost soudní poplatek zaplatit, vezmi, kde vezmi. Smyslem ustanovení § 138 o. s. ř. pak není řešit sociální a jinou situaci účastníků řízení, není vůbec ustanovením poplatkové právní povahy, nýbrž smyslem tohoto ustanovení je, aby účastníci nebyli jen pro své majetkové nebo jiné významné osobní poměry vyloučeni z Listinou práv a svobod zajištěného práva na přístup k soudu, aby možnost uplatnit nebo hájit vlastní práva před soudem nepodléhala fakticky majetkovému cenzu, i když ten samozřejmě pozitivní právo formálně nezná... jde tedy o zcela výjimečný nástroj, který soud použije jen za předpokladu, že je dostatečně osvědčeno, že účastník civilního soudního řízení žádnou rozumnou možnost, jak splnit svou poplatkovou povinnost, nemá, s výše uvedenými dopady do možnosti realizace svých ústavních práv.*“
12. Ve vztahu k návrhu podnikatele či společnosti na osvobození od soudních poplatků, který dokládá své nepříznivé poměry daňovým přiznáním, je třeba též připomenout, že v této souvislosti platí totéž co např. ve vztahu k vyživovací povinnosti, tedy posouzení je ovládáno zásadou potenciality, nikoli fakticity. K tomuto odvolací soud poukazuje, že žalobce disponuje poměrně variabilním a různorodým oborem činnosti, tudíž má zcela volnou ruku v pokračování v podnikání.
13. K argumentu žalobce pro plné osvobození od soudních poplatků spočívající v tom, že tedy žalobce nevyvíjí žádnou činnost a nerealizuje příslušné projekty a z tohoto důvodu nemá žádný majetek, pak odvolací soud kontruje, že je zcela v gesci společnosti a je odrazem jejího podnikatelského záměru, zda aktivně podnikatelkou činnost vyvíjí či nikoli; přičemž absence faktického výkonu podnikání nemůže založit důvod pro osvobození od soudního poplatku.

14. Odvolací soud proto uzavírá, že v poměrech žalobce neshledal takové skutečnosti, pro které by bylo lze žalovaného osvobodit od placení soudních poplatků byť i jen částečně.
15. Na základě těchto skutečností postupoval odvolací soud podle § 219 o. s. ř. a napadené usnesení potvrdil jako věcně správné.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné /§ 238 odst. 1 písm. i) o. s. ř./.

Praha 9. května 2022

Mgr. René Fischer, v. r.
předseda senátu